

BESLUTSFÖRSLAG

Johan Lidmark
Johan.Lidmark@skane.se

Datum 2020-05-07
Ärendenummer 2020-POL000033

1 (3)

Barnkonventionen i Region Skåne

Ordförandens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige fastställer ny policy för barnets rättigheter.

Sammanfattning

Den 1 januari 2020 inkorporerades FN:s konvention om barnets rättigheter som svensk lag. Policyn ska ange inriktningen för arbetet med att leva upp till barnkonventionen och tydliggöra Region Skånes ansvar. Alla Region Skånes förtroendevalda, chefer, medarbetare samt uppdragstagare som möter, påverkar och/eller fattar beslut som berör barn eller deras vårdnadshavare, berörs av denna policy. I och med att barn är patienter, brukare, klienter, anhöriga, resenärer, kulturkonsumenter och medborgare berörs samtliga verksamheter. I huvudartiklarna slås fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde, att ”barnets bästa” är konventionens grundpelare, att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas samt barnets rätt att uttrycka sina åsikter. Det blir även möjligt att pröva och tillämpa barnkonventionen i domstolarna, den ska tillämpas i alla frågor som rör barn.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2020-05-07
2. Policy för barnets rättigheter

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Alla länder i FN:s generalförsamling röstade 1989 för att anta FN:s konvention om barnets rättigheter vilket är unikt. Idag har barnkonventionen ratificerats av nästan alla länder, Sverige gjorde det 1990 och den 1 januari 2020 inkorporerades den som svensk lag ”Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter” (SFS 2018:1197). Det innebär därmed att Region Skåne, i beslut och handling i alla sina verksamheter, ska tillgodose barnets rättigheter.

Syftet med ”Policy för barnets rättigheter” är att ange inriktningen för arbetet med att leva upp till barnkonventionen. Den ska tydliggöra Region Skånes ansvar för att attityder mot det enskilda barnet respektive mot barn i grupp samt arbetsmetoder har sin grund i barnkonventionen och att beslutsfattande sker i enlighet med barnets bästa.

Alla Region Skånes förtroendevalda, chefer, medarbetare samt uppdragstagare som möter barn eller deras vårdnadshavare, utför arbetsuppgifter som påverkar barn eller deras vårdnadshavare samt fattar beslut som påverkar barn eller deras vårdnadshavare berörs av denna policy. I och med att barn är patienter, brukare, klienter, anhöriga, resenärer, kulturkonsumenter och medborgare berörs samtliga verksamheter.

Konventionen definierar barn som varje människa under 18 år (oberoende av t ex ålder, funktionsförmåga, uppehållsrätt, socioekonomisk status eller vårdnadshavares förutsättningar). Konventionen och dess artiklar ska läsas som en helhet men fyra artiklar är vägledande för hur helheten ska tolkas. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna. För Region Skåne är även artikel 24 av särskild vikt.

- Artikel 2 slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet ”barnets bästa” är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa ska avgöras i varje enskilt fall.
- Artikel 6 säger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.
- Artikel 12 handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.
- Artikel 24 handlar om barnets rätt till hälsa och till hälso- och sjukvård.

När konventionen nu är svensk lag får barnet en än tydligare ställning som rättighetsbärare. Konventionsartiklarna får större genomslag med status som lagtext och det blir en tydligare grund för hur de ska tolkas och tillämpas. Det blir möjligt att pröva och tillämpa barnkonventionen i domstolarna, den ska tillämpas i alla frågor som rör barn. Även om den nya juridiska statusen för konventionen och domstolsprövningar kan uppfattas som risker rymmer ett proaktivt agerande för att leva upp till lagen möjligheter. Det är dels kostnadseffektivt att göra rätt från början istället för att rätta när saker går fel och dels innebär det möjligheter till utveckling när arbetsrutiner och processer ses över.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet medför inga omedelbara ekonomiska konsekvenser.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har skett.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i detta ärende.

Uppföljning

Policy för barnets rättigheter ska följas upp inom ramen för ordinarie uppföljning i samband med budget och årsredovisning. En gång per mandatperiod ska en mer detaljerad genomgång göras.

Carl-Johan Sonesson
Ordförande

Alf Jönsson
Regiondirektör